

[opis]

Monografia stanowi podsumowanie wieloletnich badań autorki nad funkcjonowaniem systemów gospodarczych. Zawarte w niej analizy teoretyczne i empiryczne dotyczą określenia roli oszczędności w gospodarce oraz wskazania czynników determinujących ich tworzenie. Badania empiryczne zostały przeprowadzone przy użyciu input-output, a w szczególności macierzy rachunkowości społecznej. Powstanie tej metodologii w latach trzydziestych XX wieku i dalszy jej rozwój, m.in. w obrębie rachunkowości społecznej, zawdzięczamy noblistom – W. W. Leontiefowi i R. Stone’owi. W ostatnim czasie obserwowany jest rozwój tej metodologii w kierunku modeli przepływów finansowych oraz dynamicznych modeli input-output. Mimo że metody te mają szerokie zastosowanie na świecie, głównie w ośrodkach naukowych w Stanach Zjednoczonych, polscy ekonomiści stosunkowo rzadko je wykorzystują. Wśród ośrodków prowadzących badania w zakresie metod input-output należy wymienić przede wszystkim Katedrę Teorii i Analiz Systemów Ekonomicznych Uniwersytetu Łódzkiego, a także Samodzielną Pracownię Zastosowań Matematyki w Ekonomii w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Publikacja ma charakter dydaktyczno-naukowy, może służyć jako pomoc naukowa dla studentów kierunków ekonomicznych oraz osób zainteresowanych opisem gospodarki przy użyciu deterministycznych makromodeli bazujących na danych zawartych w systemie rachunków narodowych.

[spis]

Wstęp 7

Rozdział 1. Elementy teorii oszczędności i wzrostu gospodarczego 11

1.1. Wprowadzenie 11

1.2. Pojęcie oszczędności 12

1.3. Teorie indywidualnego oszczędzania 14

1.3.1. Motywy oszczędzania 14

1.3.2. Funkcje oszczędności 17

1.4. Makroekonomiczne uwarunkowania oszczędności 26

1.4.1. Dochód narodowy i tempo jego wzrostu jako główne determinanty oszczędności 27

1.4.2. Struktura demograficzna 30

1.4.3. Wpływ polityki ekonomicznej 32

1.5. Oszczędności i inwestycje w modelach wzrostu gospodarczego 36

1.5.1. Modele z egzogeniczną stopą oszczędności 39

1.5.2. Endogeniczny charakter oszczędności 43

1.6. Podsumowanie 46

Rozdział 2. Oszczędności w systemie rachunków narodowych 49

2.1. Wprowadzenie 49

2.2. Pojęcia i klasyfikacje stosowane w SRN 50

2.3. Sekwencja rachunków niefinansowych 53

2.4. Rachunek finansowy 60

Rozdział 3. Macierze rachunkowości społecznej 67

3.1. Wprowadzenie 67

3.2. Konstrukcja macierzy rachunkowości społecznej 68

3.2.1. Sekwencja rachunków niefinansowych w SAM 69

3.2.2. Tablice input-output w SAM 73

3.2.3. Rachunki finansowe w SAM 78

3.3. Macierz rachunkowości społecznej jako statyczny model gospodarki narodowej 80

Rozdział 4. Empiryczna analiza oszczędności w procesie cyrkulacji dochodów w gospodarce 87

4.1. Wprowadzenie 87

4.2. Zmiany strukturalne gospodarki polskiej w XXI wieku – analiza na podstawie macierzy rachunkowości społecznej 88

4.2.1. Zmiany struktury przychodów sektorów instytucjonalnych 88

4.2.2. Zmiany struktury wydatków bieżących i kapitałowych 96

4.2.3. Powiązania międzysektorowe w gospodarce polskiej przez pryzmat SAM dla 2018 roku 103

4.3. Oszczędności w Polsce w latach 2000–2018 na tle Unii Europejskiej i wybranych krajów świata 107

4.3.1. Stopa oszczędności a tempo wzrostu gospodarczego 107

4.3.2. Oszczędności sektorów instytucjonalnych 111

4.3.3. Zakres samofinansowania inwestycji 113

4.4. Oszczędności gospodarstw domowych 116

4.4.1. Skłonność do oszczędzania gospodarstw domowych w Polsce na tle Unii Europejskiej i wybranych państw świata 117

4.4.2. Oszczędności sektora gospodarstw domowych w Polsce według podsektorów 119

4.4.3. Struktura oszczędności finansowych gospodarstw domowych 122

4.5. Analizy symulacyjne oszczędności i inwestycji na podstawie SAM dla gospodarki polskiej 127

4.5.1. Analiza symulacyjna podatku od zysku z oszczędności finansowych gospodarstw domowych 127

4.5.2. Ocena efektywności inwestycji finansowych sektora przedsiębiorstw niefinansowych 129

4.5.3. Analizy symulacyjne zmian struktury wydatków kapitałowych sektora zagranicy 130

4.5.4. Efekty likwidacji OFE przez pryzmat modelu SAM 133

Zakończenie 141

Bibliografia 145

Spis tablic 157

Spis rysunków 159

Załączniki 161

Z1. SAM dla Polski w 2000 roku (w mln PLN, w cenach bieżących) po s. 162

Z2. SAM dla Polski w 2018 roku (w mln PLN, w cenach bieżących) po s. 162

Z3. Metoda szacowania przepływów międzysektorowych i jej zastosowanie 163

Z4. SAM dla Polski w 2018 roku jako narzędzie symulacji po s. 168